

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2552. ผึ้งโพรง. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล:
<http://agriqua.doae.go.th/plantclinic/clinic/other/bee/bee4-1.htm> (20 พฤษภาคม 2552).
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2553. การเลี้ยงผึ้งและอุปกรณ์. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล:
<http://www.agriqua.doae.go.th/plantclinic/clinic/other/bee/bee53.htm> (20 มกราคม 2553).
- กรมส่งเสริมการส่งออก. 2549. น้ำผึ้งไทย: ก้าวขึ้นสู่ผู้ผลิตสำคัญของโลกปี 2551. (ระบบออนไลน์).
แหล่งข้อมูล: <http://www.positioningmag.com/pmews/pmews.aspx?id=31117> (20 มกราคม 2554).
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2537. ฤดูกาลของประเทศไทย. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล:
<http://post.flexthai.com/index.php?topic=412302.0> (14 มกราคม 2554).
- ไชยา อัยสุนเนิน. 2542. การเลี้ยงผึ้งพันธุ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. โรงพิมพ์ปราณีเจริญบล็อกและการพิมพ์,
กรุงเทพฯ. 79 หน้า.
- นิพนธ์ เศษะ และอำนวยการ พลายนแก้ว. (ไม่ระบุปีที่ตีพิมพ์). ผึ้งโพรง. สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้า
การเกษตร. กรมส่งเสริมการเกษตร, กรุงเทพฯ. 35 หน้า.
- ฝ่ายสารสนเทศอุตุนิยมวิทยา. 2552. ข้อมูลอุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณน้ำฝน และแสงแดดใน
ภาคเหนือของประเทศไทย. ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ. กรมอุตุนิยมวิทยา, เชียงใหม่.
- พงศ์เทพ อัครชนกุล. 2528. ว่าด้วยผึ้งและการเลี้ยงผึ้ง. พิมพ์ครั้งที่ 2. โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,
กรุงเทพฯ. 178 หน้า.
- พงศ์เทพ อัครชนกุล. 2534. ว่าด้วยผึ้งและการเลี้ยงผึ้ง. พิมพ์ครั้งที่ 3. บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
จำกัด, กรุงเทพฯ. 182 หน้า.
- ไพฑูรย์ เล็กสวัสดิ์. 2536. สัตฐานวิทยาภายนอก และการจัดจำพวกแมลง. พิมพ์ครั้งที่ 3. ภาควิชา
ชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 168 หน้า.
- วิรัตน์ ไชยช่วย. 2547. การเลี้ยงผึ้งโพรงไทย. ครั้งที่ 2. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร จังหวัด
ชุมพร (ผึ้ง), ชุมพร. 24 หน้า.
- วีระ เทพกรณ์. 2549. ผึ้งพื้นเมือง มหัศจรรย์ผึ้งพันธุ์ของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. บริษัท ไทยร่วมเกล้า
จำกัด, นนทบุรี. 48 หน้า.

วีรเทพ พงษ์ประเสริฐ. 2548. นิเวศวิทยาของแมลง. ภาควิชาวิทยาศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร. หน้า 50-51.

ศานิต รัตนกุมมะ. 2550. กัญญาวิทยาแม่บท. พิมพ์ครั้งที่ 2. ภาควิชากีฏวิทยา คณะเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. 571 หน้า.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2554. ชนิดและปริมาณพืชอาหาร. (ระบบ
ออนไลน์). แหล่งข้อมูล : [http://studentwork.srp.ac.th/Website/Science/
The%20Biology%20Of%20The%20Bees/part4/p6.html](http://studentwork.srp.ac.th/Website/Science/The%20Biology%20Of%20The%20Bees/part4/p6.html) (2 มีนาคม 2554).

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. 2541. การเลี้ยงผึ้งโพรงไทย. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล:
<http://www.kanchanapisek.or.th/kp6/BOOK15/chapter2/t15-2-m.htm> (11 ตุลาคม 2553).

สิริวัฒน์ วงษ์ศิริ. 2532. ชีววิทยาของผึ้ง. พิมพ์ครั้งที่ 2. บริษัท ต้นอ้อ จำกัด, กรุงเทพฯ. 176 หน้า.

สิริวัฒน์ วงษ์ศิริ และเพ็ญศรี ตั้งคณะสิงห์. 2529. ชีววิทยาของผึ้ง. ฟีนนี่พลับบลิชชิ่ง, กรุงเทพฯ. 147 หน้า.

สิริวัฒน์ วงษ์ศิริ ขงยุทธ ไวกกุล และแสนนั๊ก หงษ์ทรงเกียรติ. 2528. หลักการเลี้ยง และขยายพันธุ์ผึ้ง
ในประเทศไทย. สมาคมวิทยาศาสตร์การเกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
168 หน้า.

สิริวัฒน์ วงษ์ศิริ สุริรัตน์ เดี่ยววานิชย์ และอรวรรณ ดวงภักดี. 2551. ผึ้ง และน้ำผึ้ง. สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ. 52 หน้า.

สมนึก บุญเกิด และธนนิธ เสือวรรณศรี. 2544. ผึ้ง. สำนักพิมพ์มติชน, กรุงเทพฯ. 144 หน้า.

อุดม จิรเสวตกุล และสุทธิชัย สุทธิวาริรักษ์. 2537. ชีวิตสังคมของผึ้ง. หน้า 3-18. ใน: พิชัย คงพิทักษ์
และสมนึก บุญเกิด, (ผู้รวบรวม), เอกสารวิชาการการปรับปรุงการเลี้ยงผึ้งและผลิตภัณฑ์ผึ้ง
(037). โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ, สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน, นครปฐม.

Agriculture and Consumer Protection. 2009. Beekeeping with oriental honeybees (*Apis cerana*).
Mid-Atlantic Apiculture Research & Extension Consortium (MAAREC) (Online).
Available: <http://www.fao.org/docrep/X0083e/X0083E05.htm> (August 14, 2009).

Bhuiyan, M.K.H, M.M. Hossain and M.N.Bari. 2002. Rearing and management of *Apis cerana* (F.) and
occurrence of pests in honeybee colonies. Journal of Biological Sciences. 2(1): 14-17.

Burgett, M. and I. Burikam. 1985. Number of adult honey bees (Hymenoptera: Apidae)
occupying a comb: a standard for estimating colony populations. Journal of Economic
Entomology. 78:1154-1156.

- Chinh T. X., W. J. Boot and M. J. Sommeijer. 2005. Production of sexuals in the honeybee species *Apis cerana* Fabricius 1793 (Apidae, Apini) in northern Vietnam. *Journal of Apiculture Research*. 44: 41-48.
- Crane, E. 1990. *Bees and Beekeeping Science, Practice and World Resources*. Heinemann Newnes An imprint of Heinemann Professional Publishing Ltd Halley Court, Jordan Hill. Oxford OX2 8EJ. 614 pp.
- Dyer, F.C, and T.D. Seeley. 1991. Interspecific comparisons of endothermy in honeybees (*Apis*): deviations from the expected size-related patterns. *Journal of Experimental Biology* 127:1-26.
- Hoopingarner, R. 1994. Apiculture. pp. 203-214. *In: J.L. Capinera (eds.). Encyclopedia of Entomology*. Spriger Reference. 2nd ed.
- Hussein, M.H. 2010. Biometrics, bee forage plants, pollen spectrum of honey and beekeeping in Arab, African and Asian countries (Online). Available: <http://www.saudibi.com/files/Image/pdf/conT6/104.doc> (October 10, 2010).
- Image J. 2009. Program Image J. (Online). Available: <http://www.ansci.wisc.edu/equine/parrish/index.html> (January 3, 2009).
- Inoue, T., Adri and S. Salmah. 1990. Nest site selection and reproductive ecology of the Asian honey bee, *Apis cerana indica*, in central Sumatra. pp. 219-232. *In: S.F. Sakagami, R. Ohgushi, and D.W. Roubik (eds.) Natural History of Social Wasps and Bees in Equatorial Sumatra*. Hokkaido University Press; Sapporo.
- Mid-Atlantic Apiculture Research & Extension Consortium (MAAREC). 2004. Basic bee biology for beekeepers. (Online). Available: <http://maarec.cas.psu.edu/pdfs/basicBeeBiology.pdf> (January 10, 2009).
- Okada I. 1986. Biological characteristics of the Japanese honeybee, *Apis cerana japonica*. pp. 119-122. *In: Proceedings of the 30th International Apiculture Congress, Nagoya, Japan*.
- Oldroyd, B. P. and S. Wongsiri. 2006. *Asian Honey Bees : Biology, Conservation, and Human Interactions*. Harvard University Press Cambridge. 340 pp.
- Punchihewa, R.W.K. 1994. *Beekeeping for Honey Production in Sri Lanka*. Sri Lanka Department of Agriculture, Peradeniya, Sri Lanka. 232 p.

- Ruttner, F. 1985. Characteristic and geographic variability of *Apis cerana* Fabr. XXXth International Apicultural Congress. Nagoya, Japan. 49-50.
- Seeley, T. D. and R. A. Morse. 1976. The nest of the honey bee (*Apis mellifera* L.). *Insectes Sociaux*. 23: 494-512.
- Seeley, T. D., R. H. Seeley and P. Akwatanakul. 1982. Colony defense strategies of the honeybees in Thailand. *Ecological Monograph*. 52: 43-63.
- Segeren, P. 2004. Beekeeping in the tropics. (Online). Available: http://journeytoforever.org/farm_library/AD32.pdf (March 3, 2010).
- Seveliev, P. 2009. Counting sealed broods in bee frames. (Online). Available: http://inperc.com/wiki/index.php?title=Counting_sealed_brood_in_bee_frames (May 20, 2009).
- Somana, W., M. Burgett, N. Warrit, and P. Sukumalanand. 2010. A Simplified technique using microsoft paint for counting cell numbers in honey bee and stingless bee colonies. *Journal of Science of Bee Culture*. 2(1):7-8.
- Thapa, R. 2009. Himalayan honeybee and beekeeping in Nepal. (Online). Available: <http://www.apimondia.org/apiacta/slovenia/en/thapa.pdf> (April 19, 2009).
- Wikipedia. 2010. *Apis cerana*. (Online). Available: http://en.wikipedia.org/wiki/Apis_cerana (March 20, 2010).
- Winston, M. L. 1987. *The Biology of the Honey Bee*. Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts. 281 pp.
- Wongsiri, S. and K. Pyramarn. 1987. Beekeeping techniques with *Apis cerana* F. in poor areas of Northeastern Thailand: Experiment on the effect of standard Langstroth hive and modified Chinese hives with wax foundation sheets. pp.34-40. *In: S. Wongsiri. and P. Tangkanasing. (eds.). Publications of Bee Biology Research Unit Chulalongkorn University (1984-1987)*. Bee Biology Research Unit, Research Affairs Division, Chulalongkorn University. Bangkok.